Sayı – 12

Harp Mecmuası

Yıl – 1

Ağustos 1332

Fiyatı: 1 kuruş

Zilkade 1334

İdârehâne: İstanbul – Cağaloğlu
Kapalıfurun Sokağı numro 6
(Telefon 1854)

On beş günde bir çıkar asker ve
muharebeden bahs eder risale-i musavvere

İstanbul ve vilayât için posta
ücreti de dahil olduğu halde bir
yıllık iştirak bedeli 25 kuruş

Başkumandan vekili Enver Paşa Galiçya'da: Perzemişel Kumandanı Perzemişel'in ne suretle Ruslardan istirdad edildiğini haritada anlatıyor.

T.C. BAŞBAKANLIK
BASIN YAYIN VE
ENFORMASYON
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Harp Mecmuası

Zilkade 1334
(Ağustos 1332)

T.C. BAŞBAKANLIK
BASIN YAYIN VE ENFORMASYON
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İngilizlerin bî-hadd ü hesap gemi mermilerine obüs toplarına, hele bombalarına yokluk içinde sîne ve süngü ile karşı koyup akıbet onları kaçıran Mehmedlerimiz, kendilerini kanaatlerinde haklı buluyorlar.

Bir neferimiz geçende diyor ki, "Efendim, bir defa elimiz toprak tutmasın, yoksa!" Yani bir defa toprağa yapıştı mı, onu yerden kimse söküp atamaz demek istiyor.

Zengin bir topçuya dayanan piyadelerimiz âdeta bunların faidesinden müstağnî gibidir. Topçu hazırlığıyla düşmana bir hücum yapılacaktı. Topçu kumandanıyla görüşüldü. Endaht hazırlığı esnasında bizim piyâdelerimiz kendiliğinden düşmana hücum etti ve düşmanı attı.

Topçu kumandanımız kemâl-i hayret ve takdir ile "Türkler hücuma kalkıyordu... Ne oldu?" diye soruyordu. Hiç hayret etmeksizin dedim ki topçusuz hücuma alışkındırlar da onun için. Düşman siperlerimize pek sokuldu mu hemen ona bir bomba tufanı ve onu müteakip bir hücum! Alınan esirler Türklerin bombacılıklarını ve bunun dehşetini söylüyorlar. Aylarca İngiliz düşmanıyla burun buruna bomba muhârebesi yapan Mehmetlerimizin bu işte pek yüksek tecrübeleri olduğunu itiraf ve tasdik etmek gerek. Düşman ilerlerken, "Bırak, bırak gelsin, o kurbanlıktır" diyor. Emin ve metîn olarak Moskof'u Türk karşılıyor.

Galiçya cephesinde 397 rakımlı tepede; düşmana beş metre uzak bir siperde bir fırkamızın erkân-ı harbi ile emir neferleri hakiki intizar vaziyetinde

Askerimiz kazma işinde de büyüklük gösteriyor. "Kazma"nın kıymetini gayet iyi anlayan şarapnel veya dâne altında sessiz sedasız mûnis ve mütevekkil kazma sallamasını bilen bu arslanlar az zamanda öyle eserler vücuda getirdiler ki, komşu müttefik bir kumandanın bihakkın nazar-ı takdir ve hayretini celb ettiler.

Bu yapışkan Mehmet ne inatçıdır ya, mübarek bir defa kendisine bir yer, bir hat gösterildi mi ve ne yapacağını iyice anladı mı; ondan sonra korkma! Bir tepe var, adına bir şehid zâbitimizin ismini unutmamak için "Cevad Tepesi" denildi. Düşmanın göğsüne süngüsü gibi uzanmış bir yerdir. Buraya bir çok kere düşman saldırdı. Dâima kırıldı, kaçtı. Fakat birkaç defa da süngü süngüye gelindi. Bizden de zâyiat olmadı değil. Nihayet düşman bu boğuşmada yenildi. Mehmetler bunların arkasına düşüyor. Tâ uzaklara Moskofları taş gibi fırlatıyor. Bu hâle şehitlerimiz bile gülümsüyor..

Galiçya'da: Çavuşuna hücum eden dört Rus neferini :süngüsüyle devirip çavuşunu kurtaran asker Çorumlu Bekir oğlu Feyzullah

GALIÇYA'DAN ANAVATAN'A

Eylül 1332 2

Biz, Zelutalipâ kenarında idik. Moskof alaylarımıza hücum etmişti. Akşam karanlığı çıkmak üzere idi. Ormanların yeşil renkleri kararmaya başlıyordu. Yakın mesâfeye sokulan düşmanla bomba muhârebesi cereyan ediyordu. Ben de düşmanın siperlerimize ne kadar yaklaştığını anlamak için tarassut mevkiine gidiyordum. Bir Türk ihtiyat taburu, bir yamaç gerisinde düşmanın hücum ettiği alayımızın ihtiyat taburu olduğu için harekete hazır bir halde bulunuyordu. Topların gümbürtüsü el bombalarının kısa patlamaları, mitralyözlerin ardı kesilmeyen devamlı boğuk sesleri işitiliyordu.

Orman ağaçlarının tepeleri arasında seyrettiğim kızıl güneş de yavaş yavaş oradakilerin gözü önünde kaybolmuştu. Bir de baktım, ihtiyat taburu efradından biri gâliba İstanbullu idi "Sanırım gurbet elinde yine bayram oluyor" diye bir gazel söylüyor. Güzel İstanbul Türkçesiyle Galiçya'nın bir ormanı kenarında ve şu harp buhranı içinde dinlendiğim bu gazelin bu kadar müessir olduğunu benim kadar hiçbir kimse hissetmemiştir zannederim.

Askerimiz şen ve şâtırdı ve hakikaten bu şatâret dostları değil, bizleri de hayrete düşürüyordu. Hangi askerle konuşsam, şu Moskofları hiçe saydığını anlıyorum; hatta diyorum ki böyle düşmanı pek küçük görmek doğru değil! Nefer bana diyor ki, "Efendi, biz neler gördük ki! Arıburnu'nda dokuz ay İngilizlerle vuruştuk. İngilizler, hele Avustralyalılar cidden yavuz bir düşman idiler.

Hakîkaten bunlar Arıburnu'ndaki Osmanlı kıtalarımızın karşısına çıkan, hissesine düşen İngiliz ordusunun en mümtaz, en yiğit askerleri idi. İngilizler Seddülbahir'de, Anafartalar'da yaptıkları büyük teşebbüsler esnasında da Avustralyalılardan bir livâyı öne düşürmeyi unutmamışlardır. Seddülbahir'de Alçıtepe'ye yapmak istedikleri büyük haziran hücumlarına 24-25 Temmuz Anfarta hücumunda bu cesur Avusturyalıları en mühim istikametlerde ileriye saldırtmışlardır. Hatta Conkbayırı'ı üzerinden Çanakkale Boğazı'nın koyu mavi sularını bir an için olsun mütehassırâne seyreden bahtiyarlar(!) zannederim Avusturyalılardan olmuştu.

غالیچیادن آنا وطنه

۲ ایلول ۳۳۲

Başkumandan vekilimize istasyonda bir Avusturya müfreze-i askeriyesinin sancakla ihtiramı

Cevat Tepesi'nin daha ilerilerine yalnızca saldıran Kırşehirli Abdullah adlı nefer diyor ki, "Baktım ki millet hepsi gelmedi, o zaman benim de aklıma geldi. Kimse bize daha ileriye gidin demedi. Yalnız o tepeyi tutacaktık dedim, ben de geri döndüm."

Çevik, küçük yapılı, Ankara'nın köylülüğünden bir nefere sordum: "Sen Moskof öldürebildin mi?" "Evet" dedi. "Nasıl?" dedim.

"On beş yirmi kişi bize doğru ilerliyordu. İçlerinden biri daha çok yekin edip duruyordu. Ben ona nişan aldım.

Başkumandan vekilimizle Perzemişel kumandanı

buradan kıstıracağız. Can evinden vuracağız." "Hem Kafkasya'dan, hem buradan atacağız inşaallah"

Şunu da söylemeden geçemeyeceğim: Cevad Tepesi'nden avdet ediyordum. Rumeli muhâcirlerinden bir genç aslan parçası, iki tabur arasındaki irtibat neferlerinden birisi imiş. Aş kabı içinde bolca doldurmuş etli patates yiyordu. Beni görür görmez sevimli ve güleç bir yüzle "Efendi, buyur yemek ye!" dedi. Ben de "Âfiyet olsun benim yemeğim var. Sen hem yemeğini ye hem de konuşalım" dedim. "Benim karnım tok. Allah aşkına birkaç lokma al!" dedi.

Dünyanın en birinci mevcut mukaddesi olarak tanıdığım Mehmed'i hiç kırar mıyım. Hemen oraya bir

Enver Paşa, Mareşal Makenzin ve maiyyeti Dobruca cephe-i harbinde: Bulgar çocuklarıyla mülâtafa

Bir attım, tutturamadım. İkincisinde bir de baktım düştü. Bir daha yerinden kalkmadı. Hâlâ deyha orada yatıyor." Birkaç nefere sordum. "Buraya biz niçin geldik? Burası neresi?, Burası neresi?"

"Bura Avusturya toprağı. Biz Moskoflarla harp ediyoruz" dedi. "Bizimle birlik hangi devletler var?" dedim. "Alman, Avusturya, Bulgar" dedi. "Biz onlara yardıma geldik."

—"Bizim memleketimize bir faydası var mı bu yardımın?" —"Olmasa gönderirler miydi", —Ne var söyle bakalım?". —Ben o kadarını bilemem efendi."

Ben de onun anlayacağı bir sûrette dedim ki, "Moskof'u

باش قوماندان وکیلمزه استاسیونده بر آوستریا مفرزهٔ عسکریه‌سنك سنجاقله احترامی

جواد تپه‌سنك دها ایلرولرینه یالکزجه صالدیران قیرشهرلی عبدالله آدلی نفر دییورکه: « باقدم که ملت هپسی کلمدی او زمان بنم ده عقلمه کلدی. کیمسه بزه دها ایلری کیدك دیمه‌دی یالکز او تپه‌یی طوته‌جقدق دیدم بن ده کری دوندم ..؟ ».

چویك کوچك یاپیلی آنقره‌نك کویلکندن بر نفره صوردم سن موسقوف اولدیره بیلدکمی؟ اوت دیدی. نصل؟ دیدم.

« اون بش یکرمی کیشی بزه دوغری ایلرله‌یورلردی. ایچلرندن بری دها چوق یکین ایدوب طوریوردی. بن اوکا نشان آلدم

باش قوماندان وکیلمزله پرزه‌میشل قوماندانی

بورادن قیصدیره‌جغز جان اوندن ووره‌جغز. هم قفقاسیادن هم بورادن آته‌جغز » — انشاالله !..

شونی‌ده سویلمه‌دن کچمیه‌جکم.. جواد تپه‌سندن عودت ایدیوردم روم ایلی مهاجرلرندن بر کنج آرسلان پارچه‌سی.. ایکی طابور آره‌سنده‌کی ارتباط نفرلرندن بریسی ایمش. آش قابی ایچنده بولجه دولدیرمش اتلی پاتاتس ییوردی. بنی کورر کورمز سویملی وکولنج بر یوزله « افندی بیور یمك یی! » دیدی. بن‌ده « عافیت اولسون بنم یمکم وار. سن هم یمکنی یه! وهم‌ده قونوشه‌لم » دیدم « بنم قارنم طوق الله عشقنه برقاچ لقمه آل! » دیدی..

دنیانك اك برنجی موجود مقدسی اوله‌رق طانیدیغم محمدی هیچ قیرارمی‌یم. همان اورایه بر

انور پاشا، مارشال ماکنزن ومعیتی دوبریجه جبههٔ حربنده: بلغار چوجقلریله ملاطفه

بر آتدم طوتدیره‌مدم ایکنجیسنده برده باقدم دوشدی بردها یرندن قالقمدی حالا دیها اوراده یاتیور!».

برقاچ نفره صوردم « بورایه بز نیچین کلدك؟ بوراسی نره‌سی؟» « بوراسی نره‌سی؟ ».

« بورا آوستریا طوپراغی، بز موسقوفلرله حرب ایدیور » دیدی. بزمله برلك هانكی دولتلر وار دیدم «آلمان، آوستریا، بولغار دیدی. بز اونلره یاردیمه کلدك.»

— بزم مملکتمزه برفائده‌سی وارمی بو یاردیمك؟ — اولمه کوندررلرمی؟ — نه وار سویله بقالم! — بن او قدرینی بیله‌مم افندی.»

بن ده اونك آکلایه‌جغی بر صورتده دیدم که « موسقوف

Galiçya cephe-i umumi gerisinde ihtiyat kıt'atımızdan birinin kumandan vekilimiz tarafından teftişi

kurşun da atarım." dedi.. Onunla iyice tanıştık. O beni ve ben onu öğrendik..

Dün de bir alayın siperlerinde fotoğraf alıyordum. Bir nefere dedim ki, "Senin resmini alıyorum ne vakit bana bir Moskof getirirsen, sana bir de resim hediye ederim." Ne dese beğenirsiniz?" "Zaten o benim çoktan niyetimdi. Bir fırsatını beklemekteyim Rus'u kucağımda getireceğim."

Bir neferi de gördüm çantasında eşyası arasına Müdâfaa-i Milliyemizin gönderdiği tütün paketlerinden birisinin kabını saklamış, sordum

Enver Paşa Galiçya cephe-i harbinde müdafaa mevzilerini teftiş ederken

Galiçya cephe-i harbinde düşmana pek yakın bir fırkamızın karargahı

bağdaş kurdum, onun kaşığı ile yemeye başladım.

Sevincinden gülüyordu. Ben biliyordum ki bunun karnı açtı ve belki de yemeğini geç almıştı. Bir misâfir veya efendisini memnun etmek zevkini Türkler kadar yüksek duyan hiçbir millet yoktur. Bu İzmitli muhâcir Mustafa daha düşmana kurşun atmamış. "Ben" diyor, "oradaki şu askerin ağzından ne çıkarsa ona bir defa tekrar eder, beri yanındakine söylerim. Canım böyle lâf söylemeden ne çıkar, bu muhârebe mi" dedim. "Ey, ne yaparsın emir böyle, sırası gelince

غالیچیا جبههٔ حربی کریسنده احتیاط قطعاتمزدن برینک قوماندان وکیلمز طرفندن تفتیشی

قورشونده آتارم . » دیدی .. اونکله ایجه طانیشدق او بنی و بن اونی اوکرندک ..

دونده بر آلایک سپرلرنده فوطوغراف آلیوردم بر نفره دیدم که « سنک رسمنی آلیورم نه وقت بکا بر موسقوف کتیررسه‌ک ، سکا برده رسم هدیه ایدرم ». نه دیسه بکنیرسکز .. « ذاتاً او بنم چوقدن نیتمده ، بر فرصتی بکله‌مکده‌یم . روسی قوجاغمده کتیره‌جکم .

بر نفری ده کوردم چانطه‌سنده اشیاسی آره‌سنه مدافعهٔ ملیه‌مزک کوندردیکی توتون پاکتلرندن برینک قابنی صاقلامش صوردم

انور پاشا غالیچیا جبههٔ حربنده مدافعه موضعلرینی تفتیش ایدرکن

غالیچیا جبههٔ حربنده دشمنه پک یقین بر فرقه‌مزک قرارگاهی

باغداش قوردم اونک قاشیغیله یمکه باشلادم ..

سوینجندن کولیوردی .. بن بیلیوردم که بونک قارنی آجدی و بلکه‌ده یمکنی کچ آلمشدی . بر مسافر و یا افندیسنی ممنون ایتمک ذوقنی تورکلر قدر یوکسک دویان هیچ بر ملت یوقدر . بو ازمیتلی مهاجر مصطفی دها دشمنه قورشون آتمامش ! .. بن دییور « اوراده‌کی شو عسکرک آغزندن نه چیقارسه اوکا بر دفعه تکرار ایدر بری یاننده‌کنه سویلرم » . — جانم بویله لاف سویله‌مه‌دن نه چیقار بو محاربه‌یی ؟ دیدم . « أی ! نه یاپارسک امر بویله صره‌سی کلنجه

Galiçya'da bir istasyonda kıt'atımızdan bir kısım sabah çorbasına hazırlıkta

dedi ki: "Ah, efendi, Allah milletimize zevâl vermesin, şimdi tütünümüz geliyor. Ama bu muhârebedir, günün birinde tütünümüz gelmezse o vakit bu kağıdı koklarım. Ne kadar olmasa memleketimin kokusudur."

Beni bütün hayatımda en tatlı ve heyecanlı duygulara sevk eden Türk neferidir. Türk neferinin bana verdiği sevgiyi pek küçüklüğümden beri büyütüyorum. Ben onu sırasına göre aç fakat sabırlı, sırasına göre uykusuz fakat tahammüllü, sırasına göre de ateşler, dinamitler içinde, fakat tevekküllü, sırasına göre fedâkâr, kanaatli ve hülâsa bir çok insanlık ve askerlik meziyetleri ile zînetlenmiş gördükçe muhabbetlerim artmaktadır. Ben onu kolu, bacağı kopmuş lağımlar içinden kasatura ile toprağı oyarak 48 saat sonra çıkmış, düşmanı bomba yollarında beklerken ezilmiş kalmış, eli yüzü toz topraklar içinde siperin bir oyuğu içinde hiç tasavvur edilemeyecek müz'ic bir vaziyette uykuya dalmış gördükçe ne kadar kalbim sevinçle çarpar bilemezsiniz. Bakınız dün neferler maaş almışlardı. "Ne yapacaksınız bu parayı" diye sordum. "Bilmem ki, bize bu paranın ne lüzumu var? Tütünü, yemeği bulduktan sonra!".

Galiçya'da efradımıza yemek tevzii

Herhalde nefere âit küçük ve hakiki hikayelerimi çoğaltacağım. Vakit buldukça yazacağım. Bakınız gecede bir avuç aslan bir bomba baskını yaptılar ve düşmanı birçok ölü ve yaralı terk ettirerek kaçırdılar. Bunun tafsîlâtını neferlerimizden öğrendikten sonra yazarım.

N.

Galiçya'da seyyar matbah efradımıza muntazaman yemek yapıyor

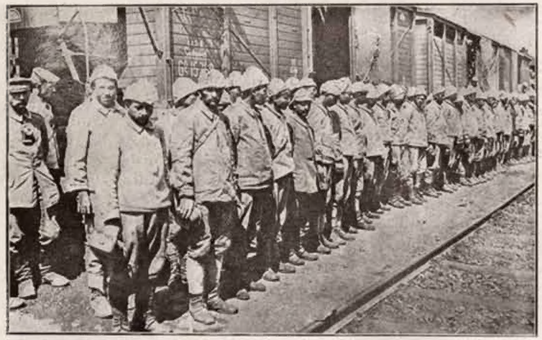

غاليچياده بر استاسيونده قطعاتمزدن بر قسم صباح چورباسنه حاضرلقده

ديدی كه « آه افندی آلله ملتمزه زوال ويرمسون شمدی توتونمز كليور امابو محاربه‌در كونك برنده توتونمز كلمزسه اووقت بو كاغدی قوقلارم، نه‌قدر اولماسه مملكتمك قوقوسيدر!». بنی بوتون حياتمده الك طاتلی و هيجانلی دويغولره سوق ايدن توركك نفريدر توركك نفرينك بكا ويرديكی سوكيی بن پك كوچكلكدن بری بويوتيورم بن اونی صره‌سنه كوره آچ فقط صبرلی صره‌سنه كوره اويقوسز فقط تحملی صره‌سنه كوره‌ده آتشلر دينامیتلر ايچنده فقط توكللی.. صره‌سنه كوره فداكار، قناعتلی.. خلاصه برچوق انسانلق وعسكرلك مزيتلريله زينتلنمش كوردكجه .. محبتلرم آرتمقده‌در. بن اونی قولی باجاغی قوپمش.. لغملر ايچندن قصاطوره ايله طوپراغی اويه‌رق قرق سكز ساعت صكره چيقمش.. دشمنی بومبا يوللرنده بكلركن ازلمش قالمش.. الی يوزی توز طوپراقلر ايچنده سپرك بر اويوغی ايچنه هيچ تصور ايديله‌ميه‌جك مزعج بر وضعيتده اويقويه دالمش.. كوردكجه ، نه‌قدر قلبم سونجله چارپار بيله‌مزسكز. باقيكز دون نفرلر معاش آلمشلردی نه ياپه‌جقسكز بو پاره‌يی ديه صوردم. « بيلمم كه !.. » بزه بو پاره‌نك نه لزومی وار؟ توتونی يمكی بولدقدن صكره ! ».

غاليچياده افرادمزه يمك توزيعی

هرحالده نفره عائد كوچك وحقيقی حكايه‌لرمی چوغالته‌جغم، وقت بولدقچه يازه‌جغم.. باقيكز بو كيجه‌ده برآووج آرسلان بر بومبا باصقينی ياپديلر ودشمنی بر چوق اولو ويارەلی ترك ايتديره‌رك قاچيرديلر . . بونك تفصيلاتنی نفرلرمزدن اوكرنديكدن صكره يازارم .

ن .

غاليچياده سيار مطبخ افرادمزه منتظماً يمك ياپيور .

EBEDÎ KAHRAMAN

Benim neslimin büyük günahı, tarihini bilmemek, tarihine inanmamak ve bilhassa tarihinden kendinde bir şey devam ettiğine inanmamaktı. Gördüğümüz fecî terbiyenin tesiri altında tarihi bir mezar ve bütün vakayı birer ceset gibi düşünüyorduk. Mâzimiz bir dağdı. Onu çıkmıştık, şimdi inmekle meşgul idik; ve talihin bizi iniş tarafından dünyaya getirdiğine kızmaktan başka yapacak bir şeyimiz yoktu. Kendimizle mağrûr olmaktan utanıyor gibiydik; fakat bunlar öyle cürümlerdi ki eğer bu cürüm olmasaydı belki yokuşu tamamlamakla cezasını görecektik.

28 Haziran 332 tarihli Tanin gazetesi alınız. Onun yarım sütun ile sade cümleler ve basit kelimelerle anlattığı bir menkıbe var: Harp seferlerinde kurşunla vurulup düşen bir zâbitin son nefesi anlatılmaktadır. Bu zâbit hayat ile, insanlar ve dünya ile veda dakikasında olduğunu hissetmişti. Bu his korkunçtur. Maddi ızdırap yanında, bütün mânevî ızdıraplar, aile, çocuk ve geride bırakılan şeylerin ızdırapları duyulur. Fakat o zâbit bütün melekelerini bütün neşelerini ve ızdıraplarını yalnız iki noktaya saplamıştı: Din ve vatan. Zaten kahraman olmak için bu lâzımdı. Maksat uğruna ölmek için her şeyden evvel bütün ölümlerin yekûnunu maksatta, mağlup olmak acısının yanında hiçe saymak ve bütün düşüncelerini, duygularını ümit ve ihtiraslarını bu maksat etrafına toplamak lazımdı. İstanbullu Muzaffer Bey böyle bir insandı. Son nefesinde sesinin artık çıkmadığı, gözlerinin bir şey anlatamadığı dakikada cebinden bir zarf çıkardı ve üzerine yazdı: Kıble ne tarafta? Evvela Beytullah ile, dînî ve mukaddesatı ile karşı karşıya kalmak istiyordu. Onu kıbleye çevirdiler. Sonra yazmaya devam etti. "Bölük intikamımı alsın." Şimdi gözünün önünde vatan, ona son nefesini bile ateşle, duman ve kanla boğulmuş havasından veren toprak vardı. Bu zâbitte en büyük kahramanların en büyük kuvveti olan ferâgat ve fedâ duyguları yaşıyordu. O, maksat için ölüyordu

Ateş hattında vazifesi başından Cennete ayrılan bir zâbitin yarasından akan kanla boyanmış bir zarf üstünde bölüğüne son emri: "Kıble ne tarafta? Bölük intikamımı alsın."

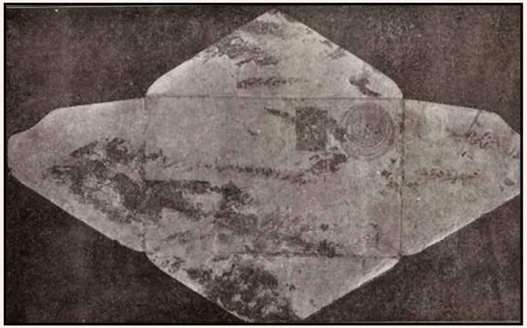

Bu kutsi zarfın öbür yüzü. Kelime-i şahâdetle yine aynı emirler: Mübarek ruhunu teslim ederken bile intikam azmini efradına tekrar tekrar telkini unutmuyor

ve ölürken dünyadan bir insanın çekildiğini düşünmüyordu. Mukaddes gayenin müdafaasız kalmasından korkuyordu ve devam etti. "Bölük intikamımı alsın." O zaman bölük ateşler içinde ayakları kana

Denebilir ki, bu millet hakikaten bir harbe muhtaç idi. Fakat buna arâzi kazanmak fazla bulduğu bir takım insanları feda etmek için değil, sâdece kendisine inanabilmek için ihtiyacı vardı ve hiçbir şey bu zamanda Çanakkale kadar, Irak kadar, mukaddes Kafkasya müdâfaası kadar bize faydalı olamazdı. Şimdi tamamen mağrur olarak söyleyebiliriz ki, bütün dünya bize inandı ve biz de kendimize inanıyoruz.

Bittabi bu neticeyi yalnız Çanakkale, Irak, Kafkasya hududu gibi üç yuvarlak kelimeden çıkarmıyoruz. Aynı zamanda o korkunç günlerin binlerce teferruâtını, asîl sevgiler için bî-kayd ü pervâ olan insanları ve bu insanların kutsî menkabelerini düşünüyoruz. İşittiğimiz menkabeler bize anlatıyor ki, yalnız tarih değil, esâtîr bile henüz olmamıştır. Filhakika harp hudutlarında çarpışan ordunun öyle vakâyîleri vardır ki, bir şairin dediği gibi tarihi aşıp esâtire karıştı.

ابدی قهرمان

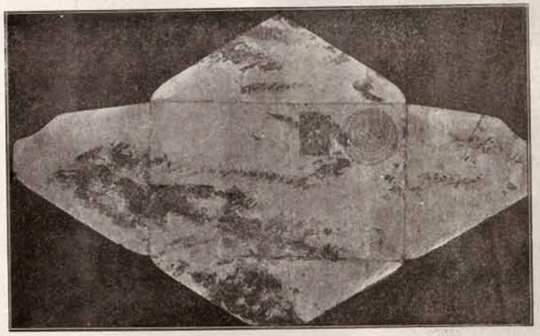

Kahramanlıkla dolu mâzisini Kafkasya Cephesi'nde ilk ateş hattında gösterdiği fedakarlıkla tetvic ve tahtim eden kolordu kumandanı Şehit Faik Paşa

saplanmış ve alnı dumanla kararmış; onun ceset olmaya başlayan vücudu etrafında çarpışıyordu. Üçüncü cümlesini imzalamak isterken İstanbullu Muzaffer Bey hayata veda etti. Muzaffer Bey'in son nefesiyle bu toprağa, toprağın tarihine, yaşayan nesle ve yaşayacak nesillere yaptığı hizmet, milyonlarca insanın bütün hayatları ile yapacağı hizmetten büyüktür. Bir çocuğunda bu kadar asîl heyecanlar yaşatmaya muvaffak olan bir tarih devam etmek, mâzisi ile istikbali arasında kazılmış uçurumları, hiç endişe ve müşkilât hissetmeden atlamak hakkını ve kuvvetini kazanmış demektir.

Irak'ın âteşîn semâsı altında son nefesini vatan-ı mukaddes hicranı ile teneffüs eden bu genci ve Çanakkale'de Kafkasya'da aynı duygu ve emellerle fedâ-yi nefs eden vatan gençlerini unutmayalım. Onlar kendi fedakârlıklarıyla bizim fânî insanlığımızı, şu toprağı, şu tarihi ve çok, pek çok ağlayan millî nâmusu kurtarıyorlar ve ebedileştiriyorlar.

.F. R

FAİK PAŞA

Bu kere Kafkas Cephesi'nde şehit olan Kolordu Kumandanı Faik Paşa'nın tercüme-i hâlidir.

16 Mayıs 310 tarihinde Mekteb-i Harbiye'ye girerek 5 Kânûn-i sânî 315 tarihinde Erkan-ı Harbiye Yüzbaşılığıyla neşet edip Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Dairesi Dördüncü Şubesi'ne ve 5 Mart 316'da 8 ay sunûf-ı sülûse-i askeriyede bilfiil bölük idare ve kumanda eylemek üzere 2 sene müddetle atik III. Ordu'ya 13 Nisan 316 tarihinden itibaren topçu, 15. Alay'ın 1. bölüğüne ve 12 Teşrin-i sânî 316 tarihinden itibaren 13. Sûvari Alayı'na memur edilmiş ve 9 Temmuz 317'de 5. rütbeden Mecidi Nişanı'yla taltif olunmuştur. Alay ve taburlarda ikmâl-i müddet ettikten sonra Atik 3. Ordu Erkan-ı Harbiyesi'nde istihdam olunmak üzere kolağalığa terfi hususuna bi'l-istizam 1 Şubat 317'de irâde-i seniyye şerefsâdır olmuş ve 19 Temmuz 318'de 4. rütbeden Mecidi Nişanı'yla taltif edilmiştir.

Mûmâileyhin Mitroviçe Fırkası'na icrâ-yı memuriyeti münasip görülerek 16 Mart 319'da izam ve Kânûn-ı evvel 320'de Selanik Mıntıkası Kumandanı Ferid Paşa'nın refakatine tayin ve 3 Haziran 321'de binbaşı nasb ve 7 Ağustos 321'de 4. rütbeden Osmanî Nişanı'yla taltif edilmiştir.

Sisam için Üçüncü Ordu'dan tertip ve izam kılınan 2 tabur idaresine memur edilerek 17 Mayıs 324'te kaymakamlığa terfi buyurulmuş ve 16 Kânûn-ı evvel 324'te Nizâmiye Dokuzuncu Liva Kumandanlığı'na tayin olunmuş ise de, mezkur ordu erkân-ı harbiyesinde ibkâ ve 30 Temmuz 325'te Debre sancağı Mutasarrıflığı'ndan Üsküdar sancağı mutasarrıflığına ve 9 Şubat 327'de Erkan-ı Harbiye-i Umumiye 4. şubesine ve Balkan Harbi seferberliğinde 16 Eylül 328'de 7. Kolordu Erkân-ı Harbiye Riyâsetine ve 5 Temmuz 329'da 10. fırka kumandanlığı vekâletine ve 24 Teşrîn-i evvel 329'da Birinci İşkodra Fırkası Kumandanlığı'na tayin edilmiş ve 11 Teşrîn-i sânî 329'da miralaylığa terfi buyurulmuş, 23 Teşrîn-i sânî 329'da Dersaadet Merkez Kumandanlığı'na tayin edilmiştir, 24 Kânûn-ı evel 329'da teşkîlat-ı âhirede birinci fırka kumandanlığında ibka ve 16 Teşrîn-i sânî 330'da kolordu kumandanlığına tayin olunmuş ve hüsn-i hizmetinden dolayı 17 Şubat 330'da mirlivârlığa terfi buyurulmuştur.

Paşa-yi mûşârunileyh âhiren Kafkas cephe-i harbinde 17 Ağustos 332 tarihinde şehîden vefat etmiştir.

Faik Paşa bir asker için lazım olan mezâyânın kâffesini hâiz ve en müktedir erkân-ı askeriyemizden biri idi.

Kalemiyle, nutkuyla sonra İran yolunda kılıcıyla sevgili milletinin ikbâline can veren kıymetli Şehit Ömer Nâci "izahat 186'ncı sahifede"

قهرمانلقله دولو ماضیسنی قفقاسیه جبهه سنده ایلك آتش خطنده
کوستردیکی فداکارلقله تتویج وتختیم ایدن قول اردو قوماندانی
شهید فائق پاشا

صاپلانمش وآلنی دومانله قارارمش . اونك جسد اولمغه باشلایان وجودی اطرافنده چارپیشیوردی . اوچنجی جمله سنی امضالامق ایسترکن استانبوللی مظفر بك حیاته وداع ایتدی .

مظفر بکك صوك نفسیله بو طوپراغه ، بو طوپراغك تاریخنه ، یاشایان نسله ویاشایه جق نسللره یاپدیغی خدمت میلیونلرجه انسانك بتون حیاتلریله یاپه جقی خدمتدن بیوکدر . بر چوجوغنده بوقدر اصیل هیجانلر یاشاتمغه موفق اولان بر تاریخ دوام ایتمك ، ماضیسی ایله استقبالی آره سنده قازیلمش اوچورومری هیچ اندیشه ومشکلات حس ایتمه دن آتلامق حقی وقوتی قازانمش دیمکدر .

عراقك آتشین سماسی آلتنده صوك نفسنی وطن ومقدس هجرانیله تنفس ایدن بو کنجی وچناق قلعه ده ، قفقاسیه ده عینی دویغو وامللرله فدای نفس ایدن وطن کنجلرینی اونوتمایه لم ، اونلر کندی فداکارلقلریله بزم فانی انسانلغمزی ، شو طوپراغی ، شو تاریخی ، وچوق ، پك چوق آغلایان ملی ناموسی قورتاریورلر وابدیلشدیریورلر .

ف . ر .

فائق پاشا

بوکره قفقاس جبهه سنده شهید اولان قول اردو قوماندانی فائق پاشانك ترجمهٔ حالیدر :

١٦ مایس ٣١٠ تاریخنده مکتب حربیه یه کیره رك ٥ کانون ثانی ٣١٥ تاریخنده ارکان حربیه یوزباشیلغیله نشأت ایدوب ارکان حربیهٔ عمومیه دائره سی دردنجی شعبه سنه و ٥ مارت ٣١٦ ده سکزر آی صنوف ثلثهٔ عسکریه ده بالفعل بلوك اداره وقوماندا ایلمك اوزره ایکی سنه مدتله عتیق اوچنجی اردویه ١٣ نیسان ٣١٦ تاریخندن اعتباراً طوپچی اون بشنجی آلایك برنجی بلوکنه و ١٢ تشرین ثانی ٣١٦ تاریخندن اعتباراً اون اوچنجی سواری آلاینه مأمور ایدلمش و ٩ تموز ٣١٧ ده بشنجی رتبه دن مجیدی نشانیله تلطیف اولنمشدر . آلای وطابورلرده اکمال مدت ایتدکدن صوکرا عتیق اوچنجی اردو ارکان حربیه سنده استخدام اولنمق اوزره قول آغاسلغنه ترفیعی خصوصنه بالاستیذان ١ شباط ٣١٧ ده ارادهٔ سنیه شرفصادر اولمش و ١٩ تموز ٣١٨ ده دردنجی رتبه دن مجیدی نشانیله تلطیف ایدلمشدر .

مومی الیهك متروویچه فرقه سنه اجرای مأموریتی مناسب کورلهرك ١٦ مارت ٣١٩ ده اعزام و کانون اول ٣٢٠ ده سلانیك منطقه سی قوماندانی فرید پاشانك رفاقتنه تعیین و ٣ حزیران ٣٢١ ده بیکباشی نصب و ٧ آغستوس ٣٢١ ده دردنجی رتبه دن عثمانلی نشانیله تلطیف ایدلمشدر .

سیسام ایچون اوچنجی اردودن ترتیب واعزام قلنان ایکی طابور اداره سنه مأمور ایدیلرك ١٧ مایس ٣٢٤ ده قائمقاملغه ترفیع بیورلمش و ١٦ کانون اول ٣٢٤ ده نظامیه طقوزنجی لوا قوماندانلغنه تعیین اولنمش ایسه ده مذکور اردو ارکان حربیه سنده ابقا و ٣٠ تموز ٣٢٥ ده دبره سنجاغی متصرفلغندن اسکدار سنجاغی متصرفلغنه و ٩ شباط ٣٢٧ ده ارکان حربیهٔ عمومیه دردنجی شعبه سنه وبالقان حربی سفربرلکنده ١٦ ایلول ٣٢٨ ده یدنجی قول اردو ارکان حربیه ریاستنه و ٥ تموز ٣٢٩ ده اونجی فرقه قوماندانلغی وکالتنه و ٢٤ تشرین اول ٣٢٩ ده برنجی اشقودره فرقه سی قوماندانلغنه تعیین ایدلمش و ١١ تشرین ثانی ٣٢٩ ده میرآلایلغه ترفیع بیورلمش ٢٣ تشرین ثانی ٣٢٩ ده درسعادت مرکز قوماندانلغنه تعیین ایدلمشدر . ٢٤ کانون اول ٣٢٩ ده تشکیلات اخیره ده برنجی فرقه قوماندانلغنده ابقا و ١٦ تشرین ثانی ٣٣٠ ده قول اردو قوماندانلغنه تعیین اولونمش وحسن خدمتندن دولایی ١٧ شباط ٣٣٠ ده میرلوالغه ترفیع بیورلمشدر .

پاشای مشار الیه ، اخیراً قفقاس جبههٔ حربنده ١٧ اغستوس ٣٣٢ تاریخنده شهیداً وفات ایتمشدر .

فائق پاشا ، بر عسکر ایچون لازم اولان مزایانك کافه سنی حائز والك مقتدر ارکان عسکریه مزدن بری ایدی .

قلمیله ، نطقیله ، صکره ایران یولنده قلنجیله سوکیلی ملتنك اقبالنه جان ویرن
قیمتلی شهید عمر ناجی « ایضاحات ١٨٦ نجی صحیفه ده »

مدینهٔ منوره آقینجی آلایلرندن برینك قدس شریفه مواصلتی حسبیله
مسجد اقصاده یاپیلان ظفر دعاسی اثناسنده

اقینجی آلایی — مسجد اقصا اوکنده دعادن اول

قاطیه‌ده اسیر ایدیلن انکلیز اسراسی قدس شریفه کتیریلیرکن

آقینجی آلایی — مدینهٔ منوره استاسیونده

قاطیه‌ده اسیر ایدیلن انکلیز ضابطانی قدس شریف استاسیونده

Akıncı Alayı - Mescid-i Aksâ önünde duâdan evvel

Medîne-i Münevvere akıncı alaylarından birinin Kudüs-i Şerif'e muvâsalatı hasebiyle Mescid-i Aksa'da yapılan zafer duâsı esnasında

Akıncı Alayı - Medine-i Münevvere İstasyonu'nda

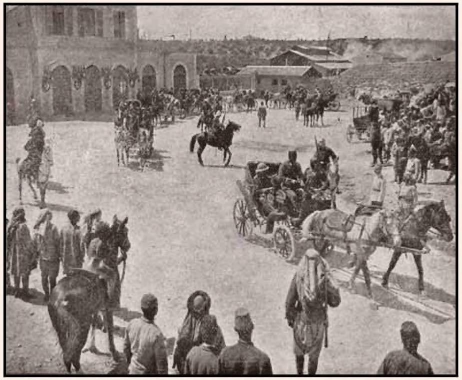

Katya'da esir edilen İngiliz zâbitânı Kudüs-i Şerif İstasyonu'nda

Katya'da esir edilen İngiliz üserası Kudüs-i Şerif'e getirilirken

KAFKAS HARP CEPHESİNE DAİR

Kızakcı bölüklerine kumanda eden bir zabitimiz

Üçüncü ordu kumandanı ile maiyyeti kolordu kumandanlarından birkaçı ordu karargahı önünde

Kafkas cephesinde kızak talimleri

Üçüncü ordu kumandanı maiyyetiyle bir tepede muvaffakiyetli mukabil taarruz yapan bir fırkanın harekatını takip ederken

Ordu karargahı cephe-i harbi teftişte

Kafkas cephesinde: Ordu kumandanı yeni cepheye hareket eden bir kıtayı teftiş ederken

ÖMER NACİ

Ömer Naci, 317'de mekteb-i harbiyeyi bitirerek mülazımlığa Rumeli'ye gitmişti. O zaman hayat için daha amelî olarak çalışan Naci bir aralık Selanik'de (Çocuk Bahçesi) ünvanıyla intişara başlayan küçük bir mecmua ile bir çok gençler arasında 322, 323 senelerinde kendisine has olan sehhâr kalemiyle görünmeye başladı. O zaman yazdığı yazılar arasındaki: [... vatan ecnebî müdahaleleri altında hergün biraz daha zelil oluyor!] Feryadı üzerine mecmuanın kapanmasıyla beraber devr-i sabık erkanına yaptığı tesir neticesi olarak Naci de Paris'e firar etmiş, İttihat ve Terakki müessisleri arasına girmişti. Bu serbest muhitte Naci, artık korkmayarak ruhunun bütün heyecanlarıyla bağırıyor ve yazıyordu. Orada pek çok hizmetler ifa ettikten sonra İran ve Kafkasya'ya koştu. Farsiyi güzel söyleyen Naci, İran'da büyük muvaffakiyetler gösterdikten sonra yakalanarak idama mahkum edilmişse de 324 senesinde Meşrutiyet'in ilanını müteakip hükümetin teşebbüsatıyla zindandan tahliye edilerek Osmanlı hududuna gelmiş ve pek mukaddes tanıdığı kendi toprağına

قفقاس حرب جبهه سنه دائر

قزاقجی بلوکلرینه قوماندا ایدن بر ضابطمز

اوچنجی اردو قوماندانی ایله معیتی قول اردو قوماندانلرندن برقاچی اردو قرارگاهی اوکنده

قفقاس جبهه سنده قزاق تعلیملری

اوچنجی اردو قوماندانی معیتیله بر تپه ده موفقیتلی مقابل تعرض یاپان بر فرقه نك حركاتنی تعقیب ایدركن

اردو قرارگاهی جبههٔ حربی تفتیشده

قفقاس جبهه سنده : اردو قوماندانی یکی جبهه یه حرکت ایدن بر قطعه‌یی تفتیش ایدرکن

عمر ناجی

عمر ناجی، ۳۱۷ ده مکتب حربیه‌یی بتیره‌رك ملازملقله روم ایلی‌یه کیتمشدی. اوزمان حیات ایچون دها عملی اوله‌رق چالیشان ناجی بر آرهلق سلانیکده (چوجوق باغچه‌سی) عنوانیله انتشاره باشلایان کوچوك بر مجموعه ایله بر چوق کنجلر آره‌سنده ۳۲۲، ۳۲۳ سنه‌لرنده کندیسنه خاص اولان سحار قلمیله کورونمکه باشلادی. اوزمان یازدیغی یازیلر آره‌سنده‌کی : [..... وطن اجنبی مداخله‌لری آلتنده هرکون بر آز دها ذلیل اولیور !] فریادی اوزرینه مجموعه‌نك قپانمسیله برابر دور سابق ارکاننه یاپدیغی تأثیر نتیجه‌سی اوله‌رق ناجی ده پاریسه فرار ایتمش، اتحاد و ترقی مؤسسلری آره‌سنه کیرمشدی. بو سربست محیطده ناجی، آرتق قورقمایه‌رق روحنك بوتون هیجانلریله باغیریور و یازیوردی. اوراده پك چوق خدمتلر ایفا ایتدکدن صکرا ایران وقفقاسیایه قوشدی. فارسی‌یی کوزل سویلین ناجی ایرانده بیوك موفقیتلر کوستردکدن صکرا یقالانه‌رق اعدامه محکوم ایدلمشسه‌ده ۳۲٤ سنه‌سنده مشروطیتك اعلانی متعاقب حکومتك تشبثاتیله زنداندن تخلیه ایدیله‌رك عثمانلی حدودینه کلمش و پك مقدس طانیدیغی کندی طوپراغنه

yolculuğundan sonra, Bingazi'de, kendisi gibi, sevgili vatanının müdafaası için koşan birkaç arkadaşına mülaki oldu. Orada da, istihkâr-ı hayat ederek çalıştı, İtalyanlarla çarpıştı.

Ömer Naci Trablusgarb'dan gelerek Balkan muharebesine gitti, Rumeli'de de birçok fedakarlıklarda bulundu.

Nihayet, harb-i umumî başlar başlamaz, sırf kendi arzusuyla İran taraflarında çalışmaya koşan Naci, bilahire hastalanarak Kerkük hastahanesinde ebediyete kavuştu.

yüzünü gözünü sürmüştür...

Ömer Naci ilan-ı Meşrutiyet'ten sonra da, pek sevdiği vatanı için büyük ve şayan-ı takdis fedakarlıklar ibrazından bir an hâlî kalmadı. Anadolu'nun en hücra köşelerine kadar gitti, ahalinin tenvir-i efkarına hadim konferanslar verdi, kendine has olan talakat beyanıyla, vatanının dertlerini dinledi ve bir çok yerlerde bu dertlere çareler buldu. Her gittiği yerde ahaliye kendisini sevdirdi. Öyle ki Anadolu'ya yaptığı müteaddid seyahatlerinde Naci'yi dinlemek için arkasından koşmayan, onun vatanperverliğine, fedakarlıklarına hayran olmayan bir Anadoluluya tesadüf edilmezdi.

Ömer Naci, Anadolu ve Rumeli seyahatlerini yaptıktan sonra Osmanlı-İtalya harbi başlamıştı. İtalyanların, Trablusgarb'a mülevves ellerini uzattıklarını işiten Naci daha fazla İstanbul'da kalamamış ve bir fırsat bularak hemen Trablusgarb'a koşmuştu. Kızgın ve kıvrak çöllerin uzun

Zonguldak'ta: Birinci ordu kumandanı huzurunda yeni teşkil olunan alaylara ihsan buyrulan sancağın resm-i takdisi

Birinci ordu-yı hümayun kumandanı Esad Paşa teftiş için Zonguldak'ta

يوزينى كوزينى سورمشدر . . .

عمر ناجى اعلان مشروطيتدن صكراده ، پك سوديكى وطنى ايچون بيوك وشايان تقديس فداكارلقلر ابرازندن بر آن خالى قالمادى . آناطولينك اك هجرا كوشه‌لرينه قدر كيتدى ، اهالينك تنوير افكارينه خادم قونفرانسلر ويردى ، كنديسنه خاص اولان طلاقت بيانيله ، وطننك دردلرينى ديكلدى وبرچوق يرلرده بو دردلره چاره‌لر بولدى . هركيتديكى يرده اهاليه كنديسنى سوديردى . اويله‌كه آناطولى‌يه ياپديغى متعدد سياحتلرنده ناجى‌يى ديكلمك ايچون آرقه‌سندن قوشمايان ، اونك وطنپرورلكنه ، فداكارلقلرينه حيران اولمايان بر آناطوليلى‌يه تصادف ايدلمزدى .

عمر ناجى ، آناطولى وروم ايلى سياحتلرينى ياپدقدن صكرا عثمانلى - ايتاليا حربى باشلامشدى . ايتاليانلرك ، طرابلس غربه ملوث اللرينى اوزاتدقلرينى ايشيدن ناجى دها فضله استانبولده قالهمامش وبر فرصت بوله‌رق همان طرابلس غربه قوشمشدى . قيزغين و قوراق چوللرك اوزون يولجيلغندن صكرا ، بنغازى‌ده ، كنديسى كبى ، سوكيلى وطننك مدافعه‌سى ايچون قوشان بر قاچ آرقداشنه ملاقى اولدى . اوراده‌ده ، استحقار حيات ايده‌رك چاليشدى ، ايتاليانلرله چارپيشدى .

عمر ناجى طرابلس غربدن كله‌رك بالقان محاربه‌سنه كيتدى ، روم ايلى‌ده‌ده برچوق فداكارلقلرده بولوندى .

نهايت ، حرب عمومى باشلار باشلاماز ، صرف كندى آرزوسيله ايران طرفلرنده چاليشمايه قوشان ناجى ، بالآخره خسته‌له‌نه‌رك كركوك خسته‌خانه‌سنده ابديته قاووشدى .

زونغولداقده : برنجى اردو قوماندانى حضورنده يكى تشكيل اولنان آلايلره احسان بيورولان سنجاغك رسم تقديسى

برنجى اردوى همايون قوماندانى اسعد پاشا تفتيش ايچون زونغولداقده

Müttefiklerimizin tarihinden alınacak dersler:

BÜYÜK FREDERİK

Prusya'nın teşekkülünde Frederik'in ifa ettiği vazife pek mühimdir. Frederik fatihlere has iki büyük vazifeyi kemal-i ehemmiyetle icra etti. Evvela zabt edebildiği yerleri muhafaza, saniyen de memleketine ilhak ettiği yerleri temsile muvaffak oldu. Frederik bu yaptığı işin devamlı olduğunu zannediyordu. Bununla beraber kendi vefatıyla Prusya hükümeti için bir buhran zuhura geleceğine de kaildi. Hatta kendi de diyordu ki: "Fakat bir devlet öyle çarçabuk mahv olmaz benimki ise gayet mükemmel kurulmuştur. Hatta arzu etseler bile onu pek çabuk bozamazlar". Frederik bu fikrinde aldanıyordu. Çünkü Prusya'nın mükemmeliyeti Frederik'in şahsı ile kaimdi. "Hükümet, ben demektir" sözü en ziyade Frederik'e yakışabilirdi. Filhakika Prusya'da hükümet, prens demekti. Prens en büyük bir siyaset adamı idi. Bütün müessesat şahsî idi. Hususiyle Frederik'in yorulmak bilmeyen faaliyeti, metin-i tabiî, askerî itiyatları kendisini her şeyi idareye, her vazifeyi bizzat yapmaya mecbur ediyordu. Bir mülk sahibi emlakini nasıl idare ederse, Frederik de hükümetini o suretle idare ederdi. Bütün

KÖSTEN ADASI'NIN İŞGALİ

Çanakkale Boğazı'nın kapalı bulunması hasebiyle donanmasının himayesinde Anadolu ve Suriye sahilinin müdafaasız açık mevaki ve limanlarına tecavüz ve taarruzda bulunan düşman, Çanakkale'de uğradığı hezimeti setr için son zamanlarda İzmir sahiline tesaddiye başlamış ve ez cümle İzmir limanının hemen karşısında Kösten Adası'nı işgal ederek burayı kavî bir üss-i bahri haline ifrağa gayret eylemişti. Tebliğ-i resmîlerimizde bir zaman Kösten Adası ismine ve bundan bahis vakalara sık sık tesadüf olunuyordu. Kösten Adası düşman elinde bulundukça İzmir şehrinin caniyane tayyare taarruzlarından masûn kalması mümkün olamıyordu.

İşbu adada düşmanın barınması için herşeye müracaat olundu. Nihayet bütün vesaitsizliğe rağmen cild dolduracak tertibat ve göğsümüzü kabartacak cür'et ve fedakarlık ile Kösten Adası tarafımızdan tekrar işgal edildi ve bu suretle İzmir'in pek yakınında gece gündüz gürleyen top sesleri, düşmanın hain tecavüzleri susturulmuş oldu. Vakt-i muayyeninde bu adanın işgal ve istirdadı emrinde geçen harekat ve tertibat aynen yazılacaktır.

Kösten Adası'nın işgaline memur kıtaat-ı askeriyenin adaya ihrac ameliyesi

Kösten Adası'nda içinde tayyaresiyle düşmanın terk ettiği büyük tayyare hangarı

Sahil toplarımızın Kösten Adası'nın dahilinde enkaz halinde bulunan bir düşman monitörü

Kösten Adası'nda düşmandan ele geçen bir tayyare

كوستن آطه‌سنك اشغالى

جناق قلعه بوغازينك قپالى بولنمسى حسبيله دونانمه‌سنك حمايه‌سنده آناطولى وسوريه ساحلنك مدافعه‌سز آچيق مواقع وليمانلرينه تجاوز وتعرضده بولنان دشمن، جناق قلعه‌ده اوغراديغى هزيمتى ستر ايچون صوك زمانلرده ازمير ساحلنه تصديه باشلامش واز جمله ازمير ليماننك همان قارشيسنده كوستن اطه‌سنى اشغال ايدرك بورايى قوى بر اس بحرى حالنه افراغه غيرت ايلمشدى. تبليغ رسميلرمزده بر زمان كوستن اطه‌سى اسمنه وبوندن باحث وقعه‌لره صيق صيق تصادف اولنيوردى. كوستن اطه‌سى دشمن النده بولندقجه ازمير شهرينك جانيانه طياره تعرضلرندن مصون قالمسى ممكن اولاميوردى.

اشبو اطه‌ده دشمنك بارينماسى ايچون هرشيه مراجعت اولنمشدى. نهايت بتون وسائطسزلكه رغماً جلد طولديره‌جق ترتيبات وكوكسمزى قباره‌جق جرأت وفداكارلق ايله كوستن اطه‌سى طرفمزدن تكرار اشغال ايدلدى وبوصورتله ازميرك يك يقيننده كيجه كوندوز كورله‌ين طوپ سسلرى، دشمنك خائن تجاوزلرى صوصديرلمش اولدى. وقت معيننده بو اطه‌نك اشغال واسترداد امرنده كچن حركات وترتيبات عيناً يازيله‌جقدر.

متفقلرمزك تاريخندن آله‌جق درسلر:

بيوك فردريق

پروسيانك تشكلنده فردريقك ايفا ايتديكى وظيفه پك مهمدر. فردريق فاتحلره خاص ايكى بيوك وظيفه‌يى كمال اهميتله اجرا ايتدى. اولا ضبط ايده‌بيلديكى يرلرى محافظه، ثانياً ده مملكته الحاق ايتديكى يرلرى تمثيله موفق اولدى. فردريق بو يابديغى ايشلك دواملى اولديغنى ظن ايديوردى. بونكله برابر كندى وفاتيله پروسيا حكومتى ايچون بر بحران ظهوره كله‌جكنه ده قانعدى. حتى كندى ده ديوردى كه: «فقط بر دولت اويله چابوق محو اولماز. بنمكى ايسه غايت مكمل قورولمشدر. حتى آرزو ايتسه‌لر بيله اونى پك چابوق بوزامازلر». فردريق بو فكرنده آلدانيوردى. چونكه پروسيانك مكمليتى فردريقك شخصى ايله قائمدى. «حكومت، بن ديمكدر» سوزى الك زياده فردريقه ياقيشه بيليردى. فى الحقيقه پروسياده حكومت، پرنس ديمكدى. پرنس الك بيوك بر سياست آدمى ايدى. بتون مؤسسات شخصى ايدى. خصوصيله فردريقك يورولمق بيلمه‌ين فعاليتى، متين طبعى، عسكرى اعتيادلرى كنديسنى هر شيئى اداره‌يه، هر وظيفه‌يى بالذات ايفايه مجبور ايديوردى. بر ملك صاحبى املاكنى ناصل اداره ايدرسه، فردريق ده حكومتنى اوصورتله اداره ايدردى. بتون

كوستن آطه‌سنك اشغالنه مأمور قطعات عسكريه‌نك آطه‌يه اخراج عمليه‌سى

كوستن اطه‌سنده ايچنده طياره‌سيله دشمنك ترك ايتديكى بيوك طياره قاپاغى

ساحل طوپلرمزك كوستن اطه‌سنك داخلنده انقاض حالنده بولنان بر دشمن مونيتورى

كوستن اطه‌سنده دشمندن اله كچن بر طياره

mutlaka içinde idi: Hükümetin bütün kısımlarını ihata eden kağıt işleri yalnız bir vasıta idi, bir müessese değildi. Bu vasıta mahir ellerde merkezden muhite doğru hayat ve faaliyet neşr edebiliyordu; hadd-i zatında ise hiçbir mahiyeti haiz değildi. Bu sebepten Prusya hükümetinde ittihat ve fikr-i takip Frederik yaşadığı müddetçe devam etti; Prusya tahtına fikren zayıf, maksaden gayr-ı müsteid hükümdarlar geldiği zaman irtibat ve intizamdan eser görülemedi.

usul-i idaresi şu esasa müstenid idi: Cesim bir malikaneyi zeki bir sahibi namına işletmek. Muasırlarından biri Frederik hakkında diyor ki: "Büyük Frederik hükümetin bütün anasırını kendi idare ederdi. Nazırları yalnız tahrirî emirler alırlardı. En mühim işler hakkında bile en adi teferruat için olduğu gibi bir kalemde hükmünü verirdi." Frederik ne kimseden bir nasihat ister, ne de esrarını bir kimseye tevdi ederdi. Bunun için kendisine

Dördüncü ordu: Akıncı alayı zâbitan ve küçük zâbitanı

Frederik'in vefatından sonra yalnız inzibata alışkın memurlar kalmıştı; fakat müşavirler, derre(?) memurları yoktu.

Frederik'in hiçbir zaman bütçesi yoktu. Maliyesini, divan-ı muhasebatını kendi kontrol ederdi. Masraflarını ne türlü bir dikkatle idare ettiğini, şan ve şerefine hizmet edenleri ne dürlü mükafatlandırdığını herkes bilirdi.

"Mabadı var"

iyi şakirdler yetiştirmeye muvaffak olamadı. Frederik'in emirlerini kemal-i sükunetle icra eden zeki kimseler vardı; fakat Frederik bunları adi bir vazife ile tavzif ettiği için onların kendilerine ve halkın da onlara itimatını selb etmişti. Hükümete ait işlerde ricalin şahsiyetini, tebayiini görmek gayr-i kabildi. En büyük ricalden en ufacık katibe varıncaya kadar herkes itaat-i

Dördüncü ordu: Hecin süvari teşkilatından bir bölük

اصول اداره‌سى شو اساسه مستند ايدى: جسيم بر مالكانه‌يى ذكى بر صاحبى نامنه ايشلتمك. معاصرلرندن برى فردريق حقنده ديبوركه: «بيوك فردريق حكومتك بوتون عناصرينى كندى اداره ايدردى. ناظرلرى يالكز تحريرى امرلر آلىرلردى. اك مهم ايشلر حقنده بيله اك عادى تفرعات ايچون اولديغى كبى بر قلمده حكمنى ويرردى». فردريق نه كيمسه‌دن بر نصيحت ايستر، نه‌ده اسرارينى بر كيمسه‌يه توديع ايدردى. بونك ايچون كنديسنه

مطلقا ايچنده ايدى: حكومتك بوتون قسملرينى احاطه ايدن كاغد ايشلرى يالكز بر واسطه ايدى، بر مؤسسه دكلدى. بو واسطه ماهر اللرده مركزدن محيطه دوغرو حيات وفعاليت نشر ايده بيليوردى؛ حد ذاتنده ايسه هيچ بر ماهيتى حائز دكلدى. بو سببدن پروسيا حكومتنده اتحاد وفكر تعقيب فردريق ياشاديغى مدتجه دوام ايتدى؛ پروسيا تختنه فكراً ضعيف، مقصداً غير مستعد حكمدارلر كلديكى زمان ارتباط وانتظامدن اثر كوروله‌مدى.

دردنجى اردو: آقينجى آلايى ضابطانى وكوچك ضابطانى

ايى شاكردلر يتشديرمكه موفق اولامادى. فردريقك امرلرينى كمال سكونتله اجرا ايدن ذكى كيمسه‌لر واردى؛ فقط فردريق بونلرى عادى بر وظيفه ايله توظيف ايتديكى ايچون اونلرك كنديلرينه و خلقك‌ده اونلره اعتمادينى سلب ايتمشدى. حكومته عائد ايشلرده رجالك شخصيتنى، طبايعنى كورمك غير قابلدى. اك بيوك رجالدن اك اوفاجق كاتبه وارنجه‌يه قدر هركس اطاعت

فردريقك وفاتندن صوكرا يالكز انضباطه آليشقين مأمورلر قالمشدى؛ فقط مشاورلر، د... مأمورلرى يوقدى.

فردريقك هيچ بر زمان بودجه‌سى يوقدى. ماليه‌سنى، ديوان محاسباتنى كندى قونترول ايدردى. مصرفلرينى نه‌درلو بر دقتله اداره ايتديكنى، شان و شرفنه خدمت ايدنلرى نه درلو مكافاتلانديرديغنى هركس بيليردى.

مابعدى وار

دردنجى اردو: هجين سوار تشكيلاتندن بر بلوك

Trablus'ta asker ve mücahitler karavana başında

tedkik ediyor. Etrafındakileri tatmin etmek için tebessümlerle emrediyordu. Düşen dânenin tesir-i muharrebini görünce îlân-ı inşirah eden mânâlı, kahraman bir gülüşü vardı.

Tevfik, Trablusgarb'ın cebin-i mütecâvizlerine beş seneden beri karşı koyan o ihtiyar, mâcera-dîde, âdi ateşli cebel topuyla düşmanın serî ateşli yeni sahra toplarına cevap veriyordu. Muvaffak değil muzafferdi.

O gün düşman -Bi'r-i butunus Muharebesi- topçusu birkaç kere tadil mevzua mecbur kaldı. Bilâhere düşman toplarından birinin

Ortada Nuri Paşa, Trablusgarb'a tebdil-i kıyafetle girmekte iken

Trablus'ta mücahidin

bütün neferâtı mahv olduğu anlaşıldı.

Mâcid'de -hudûd-ı garbiye-i Mısır'da- verilen ikinci muharebedir. Matruh'un 10 kilometre cihet-i garbîyesinde Macid vadisinde verilen muharebede vaziyet-i mevkiyeden istifade etmek isteyen düşman zırhlı otomobillerini inhizamlarla geri çevirdi. Düşman tayyâresinde Tevfik'in nâm-ı mukarrı yazılıdır.

Bi'r-i butunus günü kumandan -Afrika grupları kumandanı- Bir vaz'-ı takdir ile Tevfik hakkında bana aynen şu sözleri söyledi: Tevfik, eski Türk; bu iki kelimede cihan kadar mânâ var. Bu sözlerde esfâr-ı sâlife-i Osmaniye'den şanlı, âlî vekâyiden, Plevne'den, asker bir kavmin şeref-cû ensâlin cidâlinden, hayâtından, ruhundan, hâsılı mâzî-yi ihtişâmından, bir ihtişâm-ı mâziden kopup gelen samîmî, âhenkdâr bir lahn-ı şükran var.

İşte bu Tevfik, bu Söğüt merdi, "Bi'r-i Aziz" de ateş püsküren o zırhlı otomobillerin arasında kaldı, bu kudurmuş ağızlardan fışkıran zehr-i âteş yine açıkta mevzi alan Tevfik'i mazhar-ı şehâdet eyledi. Dudaklarında hâlâ o merd-i ibtisamdan bir manâ-yı gazenfer-i zafer taraşşuh ediyordu,

Top Çavuşu Murad, kumandanının yanında top başında Tevfik ile müsâbaka eder bir dilâverlikle nâmûs-ı Osmanî, millî haysiyetimizi i'lâya çalışıyordu. Bazı büyük himmetler, metîn, âlî teşebbüsler vardır ki dâiye-i tasvîri liyâkat-ı asliyesine nâkısa verir.

Murad Çavuş mertçe, Osmanlıca öldü. Bütün bir milletin hürmetlerine, ebedî şükranına sezâ-vârdır. Çünkü o milletin, o evin, o namusun, o şerefin, şanlı kurbanıdır.

Nuri Paşa ve emir neferi

Trablus'ta iğtinam olunan İngiliz mitralyözlerinden biri

AFRİKA HÂTIRÂTINDAN

Söğütlü Kahraman Topçu Tevfik Efendi ve Murad Çavuş

Kıssa böyledir: Hutût-ı vechiyesi metânet, itidâl ve sükûnete delâlet eder. Zekâvetli, küçük, parlak gözlerinde itimat-bahş bir nüfûz-ı câzip vardır... Bu gözlerde iffet-i istikâmet serâhetle okunur.

Ben onu asker önünde, vazife başında şedîd gördüm. Rüfekâsı arasında, vazife anında çatılan kaşlarının mânâyı tehdidi zâil olur. Konuşurken sizi gözlerinin bütün kuvvet-i samimiyeti ile tatmin eder.

Memleketimiz böyle bir zâbitiyle, Söğüt bu kahraman evladıyla iftihar etmeli... Şehâdeti bütün rüfekâsı, bâhusus kumandanımız için pek dil-sûz oldu. Adeden fâik, vesâitçe mükemmel bir düşmana en hatarlı noktalarda bî-pervâ karşı koyan bu mehîb Türk'ü hâtıra-i minnetimizden bir lahza çıkarmadık. Vatanın böyle mümtaz, fedâkâr evlatları hiçbir zaman hatıralardan çıkarılmamalı, bu küçük topçu kumandanının bülendî-i şehâdetini tarih-i askeriyemiz zabtetmelidir. Milletçe ise lâyık oldukları hâtıra-i tevkîr unutulmamalıdır.

Bi'r-i butunus'da Mısır hudud-ı garbiyesinde Matruh'un 25 kilometre ve cenûb-ı garbiyesinde adedce -katiyyen mübalağasız söylüyorum- 20 kere fâik bir İngiliz kuvvetiyle çarpışıldı.

Açıkta mevzi almak zırhlı, otomobillerin akûr savletlerine karşı koymak icâb etti. Tevfiki mûtâd sükûnet, ayni itidal, aynı ibtisâm içinde idi. Garip çığlıklarla kopup kuduran dânelerden sonra Tevfik, elinde dürbünü, tesiri

آفريقا خاطراتندن

MÜBAREK ŞEHİDLERİMİZ

Sivas Jandarma Alayı Karahisar-ı Şarkî Taburu Merkez Bölüğü Kumandanı Yüzbaşı Vâsıf (2 Haziran 331)

Y43 K2 Kumandanı Yüzbaşı Şükrü Efendi (11 Kânun-ı evvel 331)

Y20 K6 Kumandanı Yüzbaşı Hasan Sabir Efendi (18 Ağustos 331)

Maraş Jandarma Taburu Kumandanı Binbaşı Süleyman Bey (12 Mart 331)

Y13 K10 Mülazım-ı evveli Tahir Efendi (6 Mayıs 331)

Edirne Jandarma Alayı'nın Karakilise Taburu Mülhak Mülâzım-ı sâni Mustafa Kemal Efendi (17 Haziran 331)

Y29 K3 Mülâzım-ı evvel Mustafa Celaleddin Efendi (29 Temmuz 331)

Hatt-ı müdâfaa inşaat istihkam taburu K2 Mülâzım-ı evvel Hüseyin Şahin Efendi (30 Haziran 331)

Y9K4Sahra Topçu Mülâzım-ı evvel Recâî Efendi (10 Haziran 331)

Y10 K11 Zâbit Namzedi Cemil Efendi (30 Haziran 331)

Y100 T3 İhtiyat Zâbit Vekili Mehmed Ziya Efendi (29 Temmuz 331)

Y62 K3 Mülâzım-ı evveli Zühdü Efendi (26 Kânun-ı evvel 331)

Y22 K10 İhtiyat Zâbit Vekili Ahmed Şefik Efendi (29 Eylül 331)

Y111 T2 Yâveri Mülâzım-ı sânî Tahsin Efendi (29 Teşrin-i sâni 331)

Y27 K10 Mülâzım-ı sânî Cemal Efendi (13 Nisan 331)

Y12 K1 Mülâzım-ı sânî Efham Efendi (2 Temmuz 331)

مبارك شهیدلریمز

مرعش ژاندارمه طابوری قوماندانی
بیکباشی سلیمان بك
(۱۲ مارت ۳۳۱)

ی ۲۰ ك ٦ قوماندانی یوزباشی
حسن صبری افندی
(۱۸ اغستوس ۳۳۱)

ی ٤٣ ك ٢ قوماندانی یوزباشی
شکری افندی
(۱۱ كانون اول ۳۳۱)

سیواس ژاندارمه آلایی قره حصار شرقی
طابوری مرکز بلوکی قوماندانی یوزباشی واصف
(۲ حزیران ۳۳۱)

خط مدافعه انشاآت استحکام طابوری
ك ۲ ملازم اولی حسین شاهین افندی
(۳۰ حزیران ۳۳۱)

ی ۲۹ ك ۳ ملازم اولی
مصطفی جلال الدین افندی
(۲۹ تموز ۳۳۱)

ادرنه ژاندارمه آلاینك قره كلیسا طابوری
ملحق ملازم ثانی مصطفی كمال افندی
(۱۷ حزیران ۳۳۱)

ی ۱۳ ك ۱۰ ملازم اولی
طاهر افندی
(٦ مایس ۳۳۱)

ی ٦٢ ك ۳ ملازم اولی
زاهد افندی
(۲٦ كانون اول ۳۳۱)

ی ۱۰۰ ط ۳ احتیاط ضابط وكیلی
محمد ضیا افندی
(۲۹ تموز ۳۳۱)

ی ۱۰ ك ۱۱ ضابط نامزدی
جمیل افندی
(۳۰ حزیران ۳۳۱)

ی ۹ ك ٤ صحرا طوپجی ملازم اولی
رجائی افندی
(۱۰ حزیران ۳۳۱)

ی ۱۲ ك ۱ ملازم ثانی
افخم افندی
(۲ تموز ۳۳۱)

ی ۲۷ ك ۱۰ ملازم ثانی
جمال افندی
(۱۳ نیسان ۳۳۱)

ی ۱۱۱ ط ۲ یاوری ملازم ثانی
تحسین افندی
(۲۹ تشرین اول ۳۳۱)

ی ۲۲ ك ۱۰ احتیاط ضابط وكیلی
احمد شفیق افندی
(۲۹ ایلول ۳۳۱)

30'uncu Piyade Liva Kumandanı Majör General Mellis

6'ncı Fırka Topçu Kumandanı Berigad General Garier

16'ncı Liva Kumandanı Majör General Dolamen

18'inci Liva Kumandanı Berigad General Hamilton

16'ncı Fırka Erkan-ı Harp Reisi Kaimmakam Pier

17'nci liva kumandanı Brigad General Eones

30'uncu liva erkan-ı harbi Binbaşı Mak Kena

nci liva erkan-ı harbi'17 Yüzbaşı Gold Ferab

6'ncı fırka topcu erkan-ı harbi Yüzbaşı Hal Ford

16'ncı liva erkan-ı harbi Yüzbaşı Hibrit

18'inci liva erkan-ı harbi Binbaşı Conson

Esir etdiğimiz İngiliz-Irak ordusu generalleri ve maiyyeti erkan-ı zabitanı

٣٠ نجی پیاده لوا قوماندانی ماژور جنرال مه‌لیس

٦ نجی فرقه طوپجی قوماندانی بریغاد جنرال غاریر

١٦ نجی لوا قوماندانی ماژور جنرال دولامن

١٨ نجی لوا قوماندانی بریغاد جنرال هاملتون

١٦ نجی فرقه ارکان حرب رئیسی قائممقام پیر

١٧ نجی لوا قوماندانی بریغاد جنرال ئه‌ونس

٣٠ نجی لوا ارکان حربی بیکباشی ماق کنا

١٧ نجی لوا ارکان حربی یوزباشی غولد فراب

٦ نجی فرقه طوپجی ارکان حربی یوزباشی هال فورد

١٦ نجی لوا ارکان حربی یوزباشی هیبریت

١٨ نجی لوا ارکان حربی بیکباشی جونسون

اسیر ایتدیکمز انکلیز عراق اردوسی جنراللری ومعیتی ارکان ضابطانی

حرب مجموعه‌سی

ییل — ١ | صایی — ١٢

ذی القعده ١٣٣٤ | اغستوس ١٣٣٢

فیاتی: ١ غروش

استانبول و ولایات ایچون پوسته
اجرتیله داخل اولدیغی حالده بر
ییللق ابونه بدلی ٢٥ غروش

اوردو یه کوره بر چیقار عسکری و محاربه دن بحث ایدر رساله مصوره

اداره‌خانه : استانبول — جغال اوغلی
قپالی فرون سوقاغی نومرو ٦
(تلفون ١٨٥٤)

باش قوماندان وکیلی انور پاشا غالیچیاده : پرزه‌میشل قوماندانی پرزه‌میشلك نه صورتله روسلردن استرداد ایدلدیکنی خریطه ده آکلاتیور .